

5. Baromfihús és tojás

5.1. Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO és az USDA előzetes adatai alapján a világ baromfihús-termelésének legnagyobb részét kitevő **csirkehús-termelés** stagnált 2009-ben. A legjelentősebb termelők közül csak Kínában, az EU-ban, Indiában és Oroszországban bővült kismértékben a csirkehús-előállítás. A nemzetközi kereskedelem 3%-kal esett vissza.

Az USA-ban a 2008. II. félévi magas takarmány- és energiaárak miatt az év végétől csökkent a naposcsibe-keltetés, ami 2009-ben a csirkehús-termelés 4%-os visszaesését eredményezte. Az USA exportja is csökkent, a legnagyobb célpiacnak számító Oroszországban, valamint Kínában volt a legnagyobb a piacvesztés.

Braziliában a vágócsirke alacsony ára, a gyengülő kereslet, valamint a reál értékének 30%-os romlása 2009-ben a termelés 0,5%-os csökkenését okozta. A csirkehús-export közel 20%-kal esett vissza 2008-hoz képest, mivel a legfontosabb partnerek kereslete csökkent.

Az EU Bizottság előzetes adatai alapján az EU baromfihús-termelésének háromnegyedét kitevő csirkehús-termelés 0,5%-kal, 8,8 millió tonnára nőtt 2009-ben az előző évihez képest. A legnagyobb termelők közül az Egyesült Királyságban és Franciaországban 2%-kal csökkent a termelés. Spanyolországban és Lengyelországban stagnálás, Németországban 3,9%-os, Olaszországban 2,8%-os, Hollandiában 0,6%-os bővülés tapasztalható. Magyarországon 6,5%-kal, 245 ezer tonnára nőtt a csirkehús-termelés.

Az Eurostat adatai alapján az EU külkereskedelmi egyenlege pozitív maradt 2009-ben. A csirkehús-export 6%-kal nőtt, részben pótolni tudta a brazil kivitel csökkenése miatt kialakult hiányt a nemzetközi piacon. A legfontosabb partnerek továbbra is Oroszország, Szaúd-Arábia, Ukrajna, Benin és Hongkong voltak.

Az Unió csirkehús importja 6%-kal csökkent, a legjelentősebb beszállítók Brazília, Thaiföld és Argentína voltak. A madárinfluenzát követően Kína most először exportált újra az EU-ba, bár még csak 3700 tonna hőkezelt csirkehúst.

Az előrejelzések szerint 2010-ben akár 3%-kal is növekedhet a világ csirkehús-termelése az előző évi stagnálás után, elsősorban az USA-ban, Kínában és Braziliában. Az EU termelése nem változik számottevően.

A világ **pulykahús-termelése** csökkenő tendenciát mutat. Az USA pulykahús-előállítása közel 8%-kal, 2680 ezer tonnára esett vissza 2008-hoz viszonyítva. Az amerikai pulykahús-export jelentősen csökkent, elsősorban az importőr országok csökkenő kereslete és a csirkehús-termékek alacsony ára miatt.

Az EU pulykahús-termelése 4,5%-kal csökkent 2009-ben (1856 ezer tonnáról 1772 ezer tonnára), aminek oka, hogy a fogyasztók a pulykáról fokozatosan áttérnek a csirkehús fogyasztására. A feldolgozók is inkább a csirkét preferálják, a magasabb kihozatal miatt. A legjelentősebb tagállamok közül csak Lengyelország termelése nem változott. Az Unió pulykahús importja 5%-kal, exportja pedig 11%-kal csökkent.

Az előrejelzések szerint a pulykahús-termelés 2% körüli növekedése várható 2010-ben, elsősorban az USA-ban, Braziliában és Kanadában. Az EU termelésében az USDA szerint nem várható jelentősebb változás, míg az EU Bizottság 1%-os csökkenésre számít.

5.2. Hazai piaci tendenciák

5.2.1. Kínálat

A KSH adatai szerint Magyarországon a **baromfifélék állománya 1,4%-kal nőtt 2009-ben**, december 1-jén a tyúkfélék állománya 3,1%-kal, a kacsállomány 29,7%-kal volt nagyobb az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor a lúdállomány 33,7%-kal, a pulykaállomány 14,4%-kal lett kevesebb.

A baromfihús-feldolgozás és -tartósítás bruttó termelési értéke 2009-ben a KSH adatai szerint 32%-kal alacsonyabb volt 2000-hez, és 3%-kal az előző évhez viszonyítva (1. melléklet). A belföldi értékesítés is 18, illetve 3%-kal esett vissza.

A baromfihús-import mennyisége 13%-kal, értéke 15%-kal csökkent 2009-ben a KSH adatai alapján. Az import 61%-át kitevő tyúkfélék behozatala 18%-kal csökkent, amit elsősorban a darabolt tyúkfélék importjának 20%-os visszaesése okozott. A víziszárnyas-import ugyan elenyésző, de 2009-ben 91%-kal bővült. A darabolt pulykahús behozatala mindössze 1%-kal csökkent (10. melléklet).

5.2.2. Bel- és külpiazi értékesítés

A baromfivágás 2009-ben 2%-kal, 457 ezer tonnára **bővült** az előző évihez képest, ezen belül a csirkevágás 2%-kal, a libavágás 10%-kal, a kacsavágás 27%-kal nőtt, a pulykavágás ugyanakkor 9%-kal csökkent. A vágócsirke részesedése nem változott, a pulykái viszont 3 százalékponttal csökkent, a libái és a kacsái pedig 1, illetve 3 százalékponttal nőtt az összes vágáson belül az előző évi arányhoz képest.

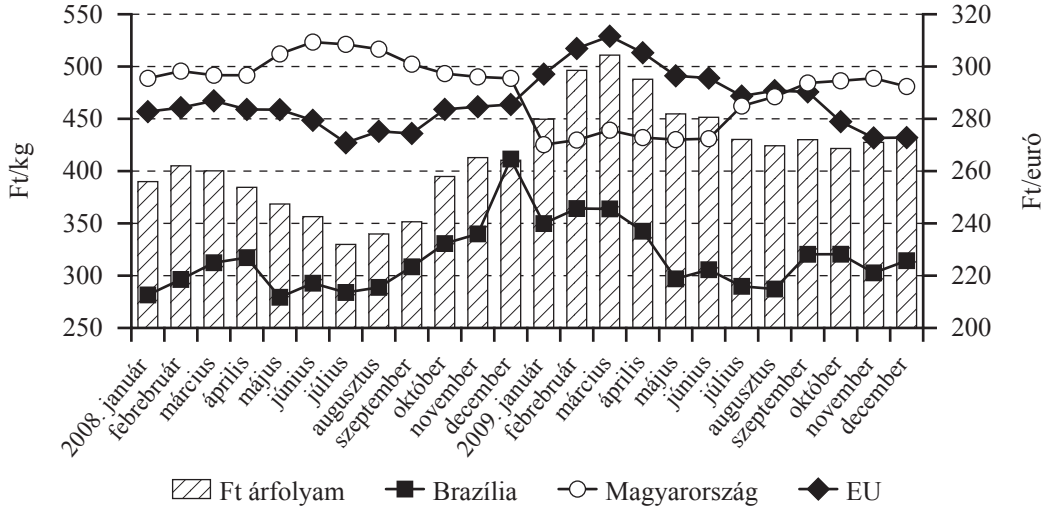
A baromfihús-kivitel mennyisége 5%-kal nőtt, értéke azonban nem változott jelentősen 2009-ben. A külpiazi értékesítésben legnagyobb arányú darabolt pulykahús kivitelével elérhető árbevétel nem változott. A kisebb részarányú tyúkfélék darabolva termékcsoport exportbevétele 9%-kal esett vissza, elsősorban a kereslet csökkenése miatt. Az exporttal elérhető árbevétel az import értékénél kisebb mértékben csökkent, így **a külkereskedelmi egyenleg értékben 2%-kal javult** (11. melléklet).

5.3. A piaci árak tendenciája

A FAO adatai szerint a baromfihús nemzetközi ára 13%-kal csökkent 2009-ben az előző évihez képest. Az USA-ban a csirkehús ára 3%-kal csökkent, Braziliában a második félévben következett be jelentősebb áremelkedés, a közel-keleti országok erősödő kereslete miatt. Az egész csirke uniós átlagára 5%-kal maradt el 2009-ben az előző évitől. Év közben folyamatosan csökkent az ár (17. ábra), és az év végén már a 2006. év azonos időszakának szintjénél is alacsonyabb volt. A brazil csirke uniós belépési ára az év elején gyors ütemben csökkent, és csak ősszel kezdett emelkedni. A FAO előrejelzése szerint a világpiacon a baromfihús ára nem változik számottevően a következő évben, ugyanakkor az OECD 7% körüli csökkenésre számít.

17. ábra

Az egész csirke feldolgozói értékesítési ára az EU-ban, valamint a brazil egész csirke uniós belépési ára

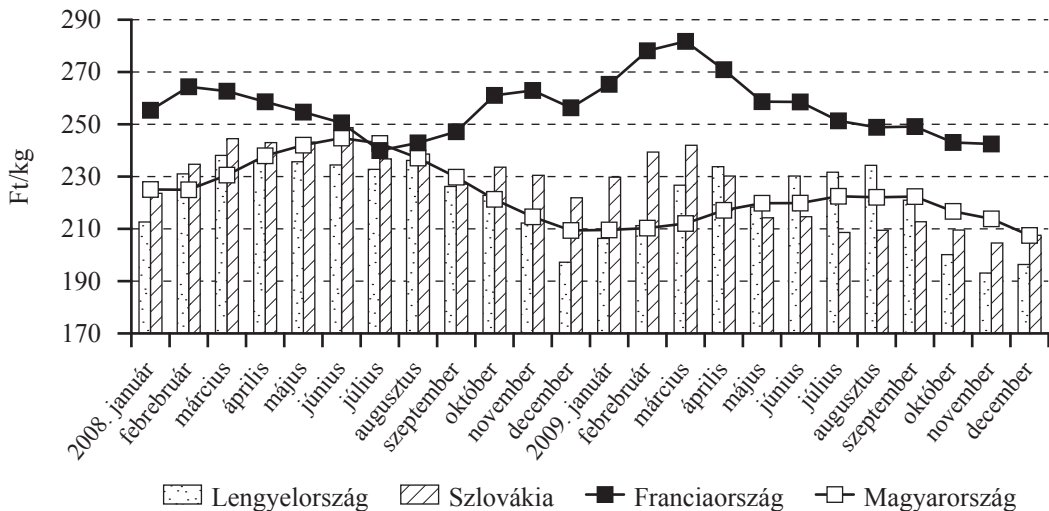

Forrás: EU Bizottság, AMA, MNB, AKI PÁIR

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a **vágóbaromfi**-termelés valamivel több mint felét adó vágócsirke felvásárlása 2009-ben nem változott jelentősen az előző évihez képest, ugyanakkor élosúlyos **termelői ára 6%-kal maradt el a 2008. évitől** (11. melléklet). A szezonális áremelkedés mérsékeltebb volt a korábbi években tapasztaltnál. Ennek ellenére a hazai árak az év nagyobb részében mind a lengyel, mind a szlovák termelői árnál magasabbak voltak (18. ábra).

18. ábra

A vágócsirke termelői ára néhány európai országban

Forrás: MRiRW ZSRIR, PPA-ATIS, Agreste, AKI PÁIR

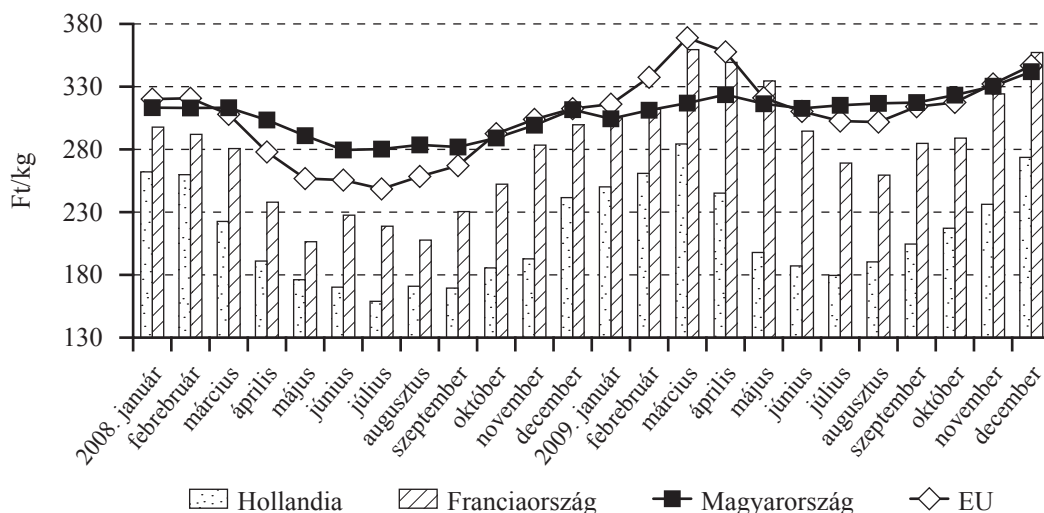
Az alapanyaghoz hasonlóan, a csirkehús belföldön értékesített mennyisége sem változott számottevően 2009-ben az előző évihez viszonyítva. **A 65%-os csirke feldolgozói értékesítési ára 3%-kal csökkent**, és 2009-ben már csak 2%-kal volt magasabb az uniós átlagnál. A friss csirkehús feldolgozói értékesítési ára közel 3%-kal csökkent (12. melléklet). A vezértermékek közül a csirkecomb és a fagyasztott grillcsirke ára haladta meg (2%, illetve 4%-kal) az előző évi árszintet, ugyanakkor a többi terméké 3-9%-kal maradt el attól. A friss csirkehús fogyasztói ára csaknem 3%-kal emelkedett 2009-ben (26. melléklet).

5.4. Az étkezési tojás piaci tendenciái

Az EU-ban folytatódott az étkezési tojás termelésének csökkenése 2009-ben. A Bizottság előzetes adatai szerint az Unióban a tojástermelés csaknem 90%-át kitevő **étkezési tojás** termelése 3%-kal, 6248 ezer tonnára csökkent. A legnagyobb termelők közül Hollandiában, az Egyesült Királyságban, Lengyelországban és Romániában nem változott jelentősen a termelés. Németországban 17%-kal, Spanyolországban 2%-kal, Franciaországban 2,6%-kal, Olaszországban 1%-kal, Magyarországon 13,7%-kal csökkent az étkezési tojás előállítás. A tojástermelés 10%-át adó **tenyészttojás** termelése 4%-kal, 670 ezer tonnára nőtt. A legnagyobb tojástermelő tagállamokban az étkezési tojás csomagolóhelyi ára a szezonálisnak megfelelően alakult 2009-ben (19. ábra).

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az étkezési tojás belföldi értékesítése nem változott 2009-ben, a csomagolóhelyi értékesítési ára 8%-kal emelkedett (11. melléklet). Az étkezési tojás importja tovább nőtt, az ország az előző évhez hasonlóan, nettó importőr maradt tojásból. Az importár a belföldön termelt tojás csomagolóhelyi értékesítési áránál 5%-kal volt alacsonyabb. A belföldinél 5%-kal magasabb exportár hatására az export is nőtt, de mennyisége csupán harmada volt az importnak.

19. ábra

Az étkezési tojás csomagolóhelyi ára az EU-ban

Forrás: EU Bizottság, AKI PÁIR

A Bizottság előrejelzése szerint 2010-ben 1%-kal, 6313 ezer tonnára nő az étkezési tojás termelése az EU-ban. A tagállamok többségében várhatóan stagnál a termelés, Németországban 6%-kal, Spanyolországban 2%-kal, Franciaországban 1%-kal, Magyarországon a tojóállomány növekedése miatt 8%-kal bővíthet. Ugyanakkor az Egyesült Királyság termelése 1%-kal mérséklődik. Az EU-ban a tenyésztójas előállítás 2010-ben nem változik számottevően.

